

Gebruik van sociale media in het VO: Samenvatting van de belangrijkste resultaten

Hartelijk bedankt voor uw medewerking aan het onderzoeksproject over het gebruik van ICT en sociale media in het VO. Het project is uitgevoerd door de Technische Universiteit Eindhoven (dr. U. Matzat) in samenwerking met Kennisnet en werd door DigiSchool (in het bijzondere dank aan Erik Verhulp) ondersteund. U hebt in de enquête aangegeven een samenvatting van de resultaten te willen ontvangen.

In de enquête hebben in totaal 642 VO docenten meegewerkt. (Bovendien hebben nog 426 andere leden van de vakcommunities gereageerd, die niet (meer) actief onderwijs in het VO geven in het vak waarvoor ze oorspronkelijk in de vakcommunity ingeschreven waren. Deze respondenten tellen bij de volgende resultaten niet mee.)

Ongeveer 36% van de respondenten hebben een fulltime baan als leraar en ongeveer 65% werkt vier of vijf dagen per week als leraar. De grote meerderheid (58%) heeft meer dan 11 jaar ervaring met lesgeven, 6% heeft minder dan twee jaar ervaring. 22% van de respondenten geven les in het vak Nederlands of Engels, 38% economie of geschiedenis, en ongeveer 40% onderwijzen wiskunde of natuurkunde. 45% van de respondenten zijn vrouwen. De gemiddelde leeftijd is 48 jaar, 10% is 31 jaar of jonger, en 10% is 61 jaar of ouder.

De docenten hebben een moderate mate van operationele digitale vaardigheden (gemiddelde = 3,1 op een schaal van 1 tot 5). Hun online communicatie vaardigheden zijn iets lager (gemiddelde = 2,8 op een schaal van 1 tot 5); 31% verwerpen de stelling dat ze "goed in het maken van nieuwe contacten op het internet" zijn. Het merendeel van de leraren beweert een gemotiveerde leraar te zijn: 86% is het eens met de stelling "Ik vind het leuk om mijn onderwijs voor te bereiden".

Veel, maar niet alle, leraren hebben een positieve mening over het gebruik van sociale media in het onderwijs. Slechts 12% is het eens met de stelling "sociale media zijn NIET goed voor het leerproces". 49% verwerpt de stelling, en 39% zijn onverschillig. 35% zijn het eens met de stelling "sociale media maken leren waardevol", 19% zijn het oneens met de stelling en 46% zijn onverschillig. Met betrekking tot het onderwijs in de klas vinden 50% van de respondenten "het gebruik van sociale media is tijdrovend", 21% zijn het oneens met de stelling en 29% zijn onverschillig.

Veel leraren weten van ten minsten een paar collega's dat ze sociale media voor hun onderwijs uitgeprobeerd hebben. Slechts 13% zegt dat ze van geen dergelijke collega weten, 66% weet van meer dan drie collega's die sociale media in hun klas hebben gebruikt. Slechts 12% beweert les te geven in een school waar "helemaal niet over het gebruik van sociale media nagedacht" wordt, 75% verwerpen de stelling en 13% zijn onverschillig. 42% beweert les te geven op een school die "een formeel beleid [heeft] dat beschrijft hoe docenten of leerlingen met sociale media kunnen omgaan".

Van alle leerkrachten geeft ongeveer 50% aan geen sociale media in de afgelopen twee jaar in de klas gebruikt te hebben, 21% hebben uitsluitend gebruik gemaakt van YouTube, en 29% zegt nog een ander hulpmiddel, zoals Facebook, Twitter, WhatsApp, of iets anders in de klas voor het onderwijs te hebben gebruikt.

We hebben ook gekeken of er tussen de vakken verschillen in de proportie van gebruikers van sociale media voor het onderwijs zijn. Leraren in de geesteswetenschappen (Nederlands of Engels taal) zeggen iets vaker dan leraren in de natuurwetenschappen (wiskunde of natuurkunde) of de sociale wetenschappen (economie of geschiedenis) dat ze in de afgelopen twee jaar sociale media in de klas hebben gebruikt, maar het kleine verschil kan door toeval worden verklaard. Ook waren er geen significante verschillen tussen de drie groepen docenten met betrekking tot het gebruik van een combinatie van YouTube en andere sociale media (zoals Facebook, Twitter, WhatsApp, of iets anders) voor les geven in de klas.

Deze gegevens komen uit een enquête onder docenten in zes VO vakcommunities: Engels, Nederlands, geschiedenis, economie, wiskunde en natuurkunde. Ca 25% van de uitgenodigde leden van de vakcommunities hebben op de uitnodiging om aan de enquête mee te werken, gereageerd.